

De Stichting Caissa organiseert het 11de EIJGENBROODTOERNOOI

6 ronden Zwitsers op 24, 25 en 26 oktober 1997 te Amsterdam
Alleen toegankelijk voor spelers met een lagere ELO-rating dan 2200

PROGRAMMA

vrijdag 24 oktober

aanmelding 18.30 - 19.15 uur
opening 19.15 - 19.30 uur
1e ronde 19.30 - 23.30 uur

zaterdag 25 oktober

2e ronde 09.00 - 13.00 uur
3e ronde 14.00 - 18.00 uur
4e ronde 19.30 - 23.30 uur

zondag 26 oktober

5e ronde 09.00 - 13.00 uur
6e ronde 14.00 - 18.00 uur
prijsuitreiking 18.30 uur

Deelnemers die bij inschrijving kenbaar maken dat zij één van de eerste vier ronden verhinderd zijn, krijgen die ronde een half punt.

PRIJZEN

1e prijs f 500,-
2e f 400,-
3e f 300,-
4e f 200,-
5e f 100,-
6e f 50,-
7e f 50,-
8e f 50,-

Bij gelijk eindigen worden prijzen gedeeld. Per deelnemer wordt slechts één prijs uitgedeerd.

RATINGPRIJZEN

per categorie

1e prijs f 200,-
2e f 150,-
3e f 100,-
4e f 50,-

Het aantal categorieën hangt af van het aantal deelnemers.

INSCHRIJVING

Door overschrijving van f 30,- op giro 272991 ten name van Stichting Caissa te Amsterdam onder vermelding van speelsterkte (ELO-rating en/of klasse) en eventuele schaakvereniging. Telefonisch bij: Kees Sterrenburg (020) 638 49 67 of via Email bij Robbert van het Kaar: kaar@jur.uva.nl

Op dinsdagavond bij de schaakvereniging CAISSA, Van Ostadestraat 153, Amsterdam

SPEELLOKAAL

Hogere Zeevaatschool, Nieuwe Vaart 5-9, Amsterdam (Centrum) Tel: (020) 624 21 69 (tijdens het toernooi). De school ligt 15 min. lopen vanaf CS of is te bereiken met bus 22 richting Indische buurt of bus 32 richting KNSM-eiland, uitstappen halte Kadijkplein

RATING

Voor de ratinggrens geldt de rating van de lijst die door de KNSB in april is gepubliceerd. De uitslagen worden doorgegeven aan de KNSB voor verwerking van de rating.

ROKEN

In de speelzalen gelden rookbeperkingen. In de hal en de analysezaal mag gerookt worden.

CAISSA NIEUWS

362

oktober 1997

Inhoud

MUTATIES SV CAISSA	4
PLAY-OFF EN PLAATSING	4
Notulen ALV, 2 sept. '97	5
Nipte zege in Haarlem	8
Analyse van Ad de Feijter	9
Analyse van Hajo Jolles	10
HET TWEEDE	10
Da Piero's schaakprobleem	12
Knock-Out Cup	13
SCHAKEN EN DENKEN	14
Het middenrif	17
Caissa op de derde plaats!	19
HET DERDE	19

zal 2 december a.s.
verschijnen
Sluiting kopij 25 november

U kunt kopij (bij voorkeur in WP-formaat)
inleveren op de clubavond, of opsturen naar:
John Könst

Burg. Tellegenstraat 3 II
1073 KA Amsterdam Tel.: 020 6768702

E-Mailadres: john.konst@pi.net

Caissanieuws is het clubblad van de
schaakvereniging Caissa, anno 1-5-1951.
Caissanieuws verschijnt ± tien maal per jaar.

Clublokaal: Oranjehuis
Van Ostadestraat 153 Amsterdam
Tel.: 020 679 55 59

Clubavond: dinsdag

Voorzitter:

Frans Oranje

Oude Zijds Voorburgwal 109 C
1012 EM Amsterdam
Tel.: 020 627 70 17

Wedstrijdleader interne:

Pieter Allaart

Uilenstede 17-7
1183 AA Amstelveen
Tel.: 020 645 62 35

Wedstrijdleader externe:

Jop Dekker

Oude Zijds Voorburgwal 268 E
1012 GL Amsterdam
Tel.: 020 620 42 22

Secretaris:

Jaap Spreeuw

Solostraat 43
1095 GV Amsterdam
Tel.: 020 663 90 94

Penningmeester:

Jaap Tanja

Bankastraat 24 hs
1094 EE Amsterdam
Tel.: 020 692 91 26

postgiro: 460 28 82 tnv SV Caissa Amsterdam

Materiaalbeheer:

Mirjam Klijnkramer

Holendrechtstraat 19 a
1078 TN Amsterdam
Tel.: 020 679 45 65

Redactie:

John Könst

Redactiemedewerker:

Stefan Steemers

Internet:

<http://home.pi.net/~konjohn/>

Agenda

dinsdag 7 oktober

ronde 5

Abcoude 1 - Caissa 4

maandag 13 oktober

SGA-cup: Oostzaan - Caissa

Amsteltoren 1 - Caissa 6

dinsdag 14 oktober

ronde 6

zaterdag 18 oktober

Apeldoorn - Caissa 1

Oegstgeest 2 - Caissa 2

Grasmat - Caissa 3

dinsdag 21 oktober

ronde 7

Caissa 7 - AASTOR 1

vr 24, za 25 en zo 26 oktober

Eijgenbroodtoernooi

info: 020 - 638 49 67

dinsdag 28 oktober

ronde 8

Caissa 5 - Es'80 2

maandag 3 november

Almere 2 - Caissa 4

dinsdag 4 november

ronde 9

dinsdag 11 november

ronde 10

donderdag 13 november

Raadsheer 5 - Caissa 6

zaterdag 15 november

HSG 2 - Caissa 1

Voorschoten - Caissa 2

HSG 3 - Caissa 3

dinsdag 18 november

ronde 11

Landsmeer 1 - Caissa 7

dinsdag 25 november

ronde 12

VKVC 1 - Caissa 4

dinsdag 2 december

ronde 13

Caissa 4 - Pion 2

Redactioneel

Het eerste nummer van seizoen 97-98 en - groot nieuws!- tevens het op één na laatste nummer van redacteur John Könst, hij kan bepaalde maatschappelijke verantwoordelijkheden niet langer combineren met het redacteurschap van *Caissanieuws*. Wie volgt hem op? Bedenk goed dat een clubblad het belangrijkste bindende element tussen de leden is. En of dat nog niet alles is, ook André Bach stopt definitief met zijn vaste bijdrage aan CN: het roemruchte Commentaar op de Stand. Dat zijn toch flinke aderlatingen voor de club en CN.

In dit nummer enkele externe wedstrijdverslagen, en een aardig artikel van Joost van Steenis over ratings in Nederland. Ook het definitieve bestuursvoorstel betreffende de play-offs en plaatsing voor de teams treft u hier aan, met van onze kant een vraag. Is het niet veel redelijker om ook de *niet* op dinsdag gespeelde wedstrijden mee te tellen voor play-offs en plaatsing? Laat eens horen wat u er van vindt.

En verder veel succes natuurlijk het komende jaar. Let op uw TPR!

Stefan Steemers

MUTATIES SV CAISSA

Jaap Spreeuw

1 oktober 1997

Hartelijk welkom worden geheten:

Alejandro de Diego, Avni Sula, Sergio Semino

Bedankt hebben:

Addy Lont, Henk Schmitz

Van de lijst gevoerd is:

Mark Ligtenstein

Totaal aantal leden: 112.

PLAY-OFF EN PLAATSING

Pieter Allaart

De Interne Competitie wordt dit seizoen afgesloten met een play-off competitie. Deze wordt gespeeld door de vier hoogst genoteerde spelers op de ranglijst na ronde 29, voor zover zij tenminste 21 ronden hebben gespeeld (zie onder). De vorm van de play-off competitie is een enkelrondige vierkamp. De play-off competitie loopt parallel aan rondes 30, 31 en 32 van de Interne Competitie.

Om in aanmerking te komen voor het spelen van de play-off competitie moet men van de eerste 29 ronden er tenminste 21 gespeeld hebben. Hierbij tellen mee externe wedstrijden gespeeld op dinsdagavond (inclusief cupwedstrijden), en keren dat men oneven is geweest. Wordt door een van de hoogste vier spelers niet aan deze norm voldaan, dan gaat het recht op deelname aan de play-off over naar de nummer 5, enzovoort.

Om zich rechtstreeks voor een team te plaatsen, moet men van de 32 ronden er tenminste 21 gespeeld hebben. Ook hiervoor tellen extern op dinsdagavond en vrij/oneven mee. Per team zijn er vijf plaatsen op de ranglijst die recht op plaatsing in dat team bieden, dus 1 t/m 5 voor het Eerste, 6 t/m 10 voor het Tweede, enzovoort.

Bezoekers Homepage Caissa op Internet

<http://home.pi.net/~konjohn/>

Pageviews naar herkomst (4 oktober 1997)

1. Nederland	2680	84.01 %
2. VS Commercieel	83	2.6 %
3. Verenigd Koninkrijk	61	1.91 %
4. Duitsland	24	0.75 %
5. Netwerk	28	0.88 %
6. België	15	0.47 %
7. VS Onderwijs	13	0.41 %
8. Mexico	10	0.31 %
9. Costa Rica	7	0.22 %
10. Zweden	5	0.16 %
11. Spanje	4	0.13 %
12. Frankrijk	6	0.19 %
13. Canada	3	0.09 %
14. Griekenland	3	0.09 %
15. Australië	4	0.13 %
16. Verenigde Staten	2	0.06 %
17. Hong Kong	2	0.06 %
18. Luxemburg	2	0.06 %
19. Indonesië	2	0.06 %
20. Israël	4	0.13 %
21. Zwitserland	3	0.09 %
Onbekend	216	6.77 %

Notulen ALV, 2 sept. '97

Aanwezig: Frans Oranje, Jaap Spreeuw (notulist), Jaap Tanja, Pieter Allaart, Mirjam Klijnkraker, Erik Beugelink, Hans Dirks, John Franssen, L. van der Hak, prof. van Hulst, Daan Jansen, Hajo Jolles, Henna van Keulen, Robert Kikkert, Johan van der Klauw, Peter Koefoed, Aran Köhler, John Könst, Ed Leuw, Jan Meijer, Menno Meijer, Jeannet Mulder, Arnold Nusink, Leo Oomens, Elwin Osterwald, Errit Petersma, Michiel Pos, Jeanne Potters, Nils de Rijk, Gerard Rill, Paul Schipper, Corneel Simoons, L. van Staden, Stefan Steemers, Joost van Steenis, Kees Sterrenburg, Allaert Troost, Eric van Tuijl, Sjoerd de Vos, Theo Weijers, Peter van der Werf, Aldo van de Woestijne, Michaël Wunnink, Pim Zonjee

Afwezig met bericht: Jop Dekker

Behandelde agenda

- Opening
- Mededelingen
- Notulen jaarvergadering 1996
- Verslag wedstrijdleader intern
- Verslag wedstrijdleader extern
- Verslag materiaalbeheerder
- Verslag secretaris
- Verslag penningmeester
- Verslag kascontrolecommissie
- Decharge penningmeester
- Begroting 1997-1998
- Benoeming kascontrolecommissie
- Prijzuitreikingen seizoen 1996-1997
- Voorstel deelname KNSB-SGA competitie 1997-1998
- Bestuursverkiezingen
Herkiesbaar zijn:
- Frans Oranje, voorzitter
- Jaap Spreeuw, secretaris
- Jaap Tanja, penningmeester
- Pieter Allaart, wedstrijdleader intern

- Jop Dekker, wedstrijdleader extern
- Mirjam Klijnkraker, materiaalbeheer

16. Rondvraag

17. Sluiting

1. Opening

Voorzitter Frans Oranje opent om 20.06 uur de vergadering. Hij verzoekt, vanwege het overlijden van de heer Louiszoon, voormalig Caissalid, de vergadering om staande enige ogenblikken stilte in acht te nemen, hetgeen geschiedt.

2. Mededelingen

De voorzitter deelt mede dat de agenda met twee extra onderwerpen zal worden uitgebreid, te weten:

-Uitbreiding materiaal; in te lassen tussen 12 en 13, wordt 12a;

-Voorstel nieuw systeem interne competitie; in te lassen tussen 14 en 15, wordt 14a;

3. Notulen jaarvergadering 1996

Deze worden goedgekeurd.

4. Verslag wedstrijdleader intern

Geen op- of aanmerkingen.

5. Verslag wedstrijdleader extern

Geen op- of aanmerkingen.

6. Verslag materiaalbeheerder

Robert Kikkert vraagt om een nadere omschrijving van de "vervelende toestanden", zoals vermeld in het verslag, op grond waarvan het bestuur is overeengekomen geen materiaal meer aan individuele leden uit te reiken. Materiaalbeheerder Mirjam Klijnkraker antwoordt dat veel leners zich niet hielden aan de afspraken

omrent het terugbrengen van het geleende materiaal.

Enkele aanwezigen protesteren tegen de handelswijze van het bestuur. Hun argument luidt dat het materiaal van de club, vanwege de verenigingsstructuur van Caïssa, gemeenschappelijk bezit van de leden is en dat diezelfde leden er over moeten kunnen beschikken. Anderzijds is de meerderheid van de deelnemers aan deze vergadering van mening dat het bestuur is opgedragen om goed voor het materiaal te zorgen en dat het daartoe ook in de gelegenheid moet worden gesteld.

Besloten wordt dat leden, zij het onder voorwaarden, materiaal van de club mogen lenen. De voorwaarden zullen nog nader door het bestuur moeten worden omschreven maar zullen sterk gelijken op de standaard-voorwaarden onder welke de SGA materiaal uitleent. Theo Weijers zal aan Klijnkramer een standaard-overeenkomst van de SGA geven.

7. Verslag secretaris

Geen op- of aanmerkingen.

8. Verslag penningmeester

L. van Staden zou iets meer inzicht willen krijgen in de lastenpost "Vervoerskosten". Penningmeester Jaap Tanja zal een overzicht aan Van Staden laten zien.

9. Verslag kascontrolecommissie

Jan Meijer en Kees Sterrenburg hebben de boeken gecontroleerd en in orde bevonden.

10. Decharge penningmeester

De penningmeester wordt gedechargeerd.

11. Begroting 1997-1998

Enkele vragen en opmerkingen met betrekking

tot het negatief saldo komen aan de orde. De begroting wordt goedgekeurd.

12. Benoeming kascontrolecommissie

Jan Meijer en Kees Sterrenburg stellen zich beiden nog een jaar beschikbaar.

12a. Uitbreiding materiaal

Het nieuwe uitslagenbord, gemaakt door Johan van der Klauw, wordt onthuld.

13. Prijsuitreikingen seizoen 1996-1997

Achtereenvolgens reikt Mirjam Klijnkramer de volgende prijzen uit: de beker voor de zomerkampioen voor Arnold Nusink, de envelop voor de derde plaats in de wintercompetitie voor Michaël Wunnink en wisselbeker plus envelop voor clubkampioen Aran Köhler. Aan de afwezige Karel van der Weide worden de snelschaak-wisselbeker en de envelop voor de tweede plaats in de wintercompetitie toegekend. Micha Leuw is evenmin aanwezig en kan daarom niet de Petersma-trofee in ontvangst nemen.

De voorzitter deelt mede dat de bestuursprijs dit jaar is toegekend aan Vincent Steemers - geen lid van de club - als dank voor het maken van de programma's voor het Keizer systeem en het nieuwe TPR-systeem. Steemers was evenwel verhinderd te komen en kan daarom de prijs niet in ontvangst nemen.

14. Voorstel deelname KNSB-SGA competitie 1997-1998

De vergadering gaat akkoord met het voorstel om komend seizoen met zeven teams (drie teams in de KNSB- en vier teams in de SGA-competitie) uit te komen. Daan Jansen merkt op dat hij niet op de lijst staat vermeld terwijl hij wel graag extern wil spelen. Meer in het algemeen wordt vastgesteld dat het overzicht van de teamindelingen nog voorlopig is. Voor een defini-

tieve opstelling zal nog worden gezorgd.

14a. Voorstel nieuw systeem interne competitie

De voorzitter kondigt aan dat onder dit agenda-punt twee zaken aan de orde zullen komen. Eerst zal worden besloten of het voorstel van Joost van Steenis in een artikel in Caïssa-nieuws no. 361, om het huidige Keizersysteem te vervangen door het nieuwe TPR-systeem, wordt aangenomen. Vervolgens zal worden besloten tot het al dan niet invoeren van een play-off competitie, te spelen door de aan het eind van de reguliere competitie hoogst geëindigden. Dit onderwerp is in genoemd artikel van Van Steenis eveneens aangehaald.

Intern competitieleider Pieter Allaart doet verslag van zijn bevindingen met betrekking tot het voorgestelde nieuwe TPR-systeem. Hij geeft een mondeling overzicht van de voor- en nadelen ten opzichte van het huidige Keizersysteem. Nadat alle vragen door de experts zijn beantwoord besluit de voorzitter tot stemming over te gaan. Met 28 stemmen voor, 7 stemmen tegen en 5 onthoudingen wordt het voorstel om het huidige indelingssysteem te vervangen door het TPR-systeem, aangenomen.

Ook over het al dan niet invoeren van een play-off competitie wordt gestemd. Met 19 stemmen voor, 10 tegen en 7 onthoudingen wordt de weg vrijgemaakt voor play-offs komend seizoen. In het verlengde van beide voorstellen zal het bestuur zorgen voor invulling van nog nader te bepalen regels, zoals het minimum aantal ronden dat men gespeeld moet hebben om in aanmerking te komen voor de play-offs, het aantal deelnemers aan de play-offs, het aantal ronden dat de play-off competitie omvat en het minimum aantal ronden dat gespeeld moet zijn om zich rechtstreeks voor een team in de externe competitie te kunnen plaatsen. In samenhang met het laatstgenoemde zullen externe partijen, die op dinsdagavond worden gespeeld, meetellen.

15. Bestuursverkiezingen

Alle bestuursleden blijven aan.

16. Rondvraag

Joost van Steenis pleit voor het organiseren van een snelschaakwedstrijd op de laatste speelavond in december. Intern competitieleider Allaart antwoordt dat dit alleen kan worden gehouden indien op die avond geen Caïssa-teams externe wedstrijden hoeven te spelen. Het programma van de SGA-competitie is nog niet bekend.

Verder wil Van Steenis het vroeger gehouden toernooi om de zogeheten Grünbauer trofee weer invoeren. Hij geeft, tezamen met Errit Petersma, nadere uitleg. Het gaat hierbij om een toernooi dat volgens afvalstelsel wordt verspeeld. Iedere ronde bestaat uit twee partijen, die eventueel buiten de clubavond en/of het Oranjehuis om kunnen worden verspeeld. Van Steenis krijgt van de vergadering het groene licht om een dergelijk toernooi te organiseren.

Tenslotte toont Van Steenis zich voorstander van een competitie tegen een buitenlandse club. Hij belooft binnenkort een gedetailleerd voorstel hierover te schrijven.

Robert Kikkert doet verslag van enkele incidenten die zich afgelopen seizoen bij thuiswedstrijden van Caïssa 2 hebben voorgedaan. Een wedstrijdleader (de KNSB-arbiter is alleen aanwezig voor het in de goede banen leiden van de wedstrijd van C1) voor de match van C2 werd hierbij steeds node gemist. Het bestuur zal proberen mensen te werven voor de rol van arbiter voor de thuiswedstrijden van C2 en C3.

17. Sluiting

Om 22.13 uur sluit de voorzitter de vergadering.

HET EERSTE

VHS 2057 - Caissa 2167	3½ - 4½	
A.K.P. Jongsma	2187 - A. Köhler	2271 ½ - ½
R.J. Kuiper	2171 - M.F. Wunnink	2259 1 - 0
Y. Pelter	2000 - J. Spreeuw	2230 0 - 1
F. van Harreveld	2048 - H. de Vilder	2132 1 - 0
G.J. Wilschut	2009 - M.M. Leuw	2138 1 - 0
A. v/d Mije-Nicolau	2090 - H. Jolles	2161 0 - 1
F.L. Arp	2041 - A.M. de Feijter	2057 0 - 1
M. Michalczyk	1912 - N. Narings	2089 0 - 1

Nipte zege in Haarlem

Errit Petersma

Haarlem, de stad waar ik mijn middelbare-schooltijd doormaakte: kastanjes rapen in de Hout, mijn eerste vriendinnetje, dansles en cola-tic, wandelen in de Kennemerduinen. En schaken.

Om onverklaarbare redenen ben ik belachelijk vroeg op het Centraal Station, meer dan drie kwartier voordat de trein vertrekt, waardoor ik de gelegenheid heb de dikke en de dunne van Euwe van de achterkant te bekijken (Dieks en Overeem), in de westelijke stationsrestaurant Jacques van der Burg te ontmoeten (hij moet de match Amstelveen-Groningen fluiten, met Mark Kremer, onze ex-docent, die zal winnen) en me te vergapen aan het publiek in de hal.

Micha meldt zich als eerste, reden om te verlangen een trein *vroeger* te gaan. Van het Verenigd Haarlems Schaakgenootschap (VHS), in 1958 als fusieclub ontstaan, moet worden gewonnen, zo fantaseren we. Is het team ten opzichte van de voorafgaande jaren immers niet ernstig verzwakt? Hans Bouwmeester is na een piano-oorlog met een buurman in een chique buurt van Haarlem - mooi verhaal van Lex Jongsma - naar Culemborg verhuisd en speelt voor Utrecht 1. Klaas Steijn is overleden. Ook Van Geet, De Vreugt en

Bredewout zijn niet meer van de partij.

VHS verzwakt? Om vier uur staan we met ½-2½ achter. Herre en Gabor zijn de getuigen. Hans biedt zijn tegenstander Van Harreveld de gelegenheid op de 15de zet een 'Eerste Stap-mat in twee' uit te voeren, een paardenmiddel om niet in tijdnood te geraken. Aran kiest tegen Jongsma voor een begrijpelijke herhaling van zetten. Micha overspeelt een fraai ogende aanvalsstelling en verliest van Wilschut. Inmiddels is Gerard uit IJmuiden gearriveerd om mij danig te ondersteunen. We komen tegen vijven tot de conclusie dat Jaap en Niek zeker en Hajo en Ad waarschijnlijk zullen winnen.

Inderdaad: Jaap wint van de offervaardige Pelter en Niek door opgave van de jeugdige, voornaam in tijdnood verkerende Michalczyk. Hajo slaat op aanraden van Gerard een remiseaanbod af, offert tegen de ex-Roemeense Alexandra Nicolau, al decennia beter bekend onder de naam Cathy van der Mije, veelvuldig dameskampioen van Nederland, de kwaliteit en scoort 3½-2½ (zie zijn partij elders in dit nummer).

Terwijl Michaël door te onversaagd op winst te spelen in een beroerd eindspel tegen Kuiper terecht is gekomen, is onze hoop op invaller Adje gevestigd. Hij wint in het middenspel een pion, geeft er een terug om een duidelijk beter staand eindspel af te dwingen. Maar gaat hij dat ook winnen, tegen Frans Arp, ooit clubkampioen van Caissa onder Eijgenbrood? Weet hij hoe dat moet? Ja hoor, en hoe (zie zijn partij elders in dit nummer). Om half zes mag ik de overgelukkige matchwinnaar omarmen. Michaël zeg ik dat we hebben gewonnen en dat hij mag opgeven. Vijf minuten later zijn we klaar.

Op de terugweg is Niek zijn kaartje kwijt. Omdat het traject te kort was om gebruik te maken van meermanskaarten, had ik elk van de spelers een kaartje gegeven, hetgeen - zo meende ik - als een disciplinaire maatregel

werd opgevat. Niek zoekt overal, maar kan het biljet dus nergens vinden. Wat er dan trouwens allemaal uit zijn zakken komt, dat houd je niet voor mogelijk. Op aanraden van Ad vertelt Niek het tweetal conducteurs dat we in Haarlem hebben gewonnen. Met schaken.

Analyse

Ad de Feijter

Na een jaar geen serieuze partij te hebben gespeeld wegens te drukke werkzaamheden kreeg ik de eerste ronde KNSB gelijk een vuurdoop aan bord 7 voor het eerste team, als invaller voor Gerard Rill. Mijn tegenstander is volgens zeggen ooit nog eens clubkampioen van Caissa geweest, ik was dus gewaarschuwd. Om de traditie in ere te houden heb ik teamleider Errit weer eens goed laten schrikken (zie zet 50), als straf kon ik mijn partij analyseren (wat ik toch al zo leuk vind, niet dus!!) voor het clubblad.

WIT : Ad de Feijter (CAISSA I) ZWART: Frans Arp (VHS I) bord 7

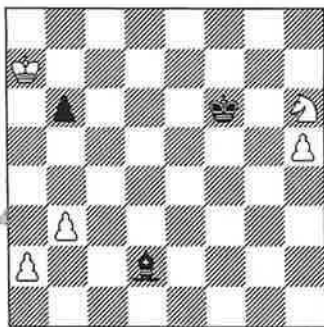
1. c4, Pf6 2. Pc3, g6 3. g3, Lg7 4. Lg2, 0-0 5. e4, d6 6. Pge2, Pc6 7. 0-0, e5 8. d3 (mijn bekende sjappie systeem!) 8..., h6 9. h3, Le6 10. f4, exf4 (er dreigde f5 snel gevolgd door g4 en zwart krijgt ademnood op de koningsvleugel) 11. gxf4 (misschien valt 11. Pxf4 aan te bevelen om de loper op e6 te ruilen, maar door met pion te nemen blijft f5 in de stelling en kan zwart geen stuk op e5 zetten) 11..., Dd7 12. Kh2, Ph5 (zwart bereidt nu zelf f5 voor) 13. Le3, f5 14. b3 (ziet er op zich lelijk uit, maar ik wilde perse d4 in de stelling houden en eventueel op fxe4 terug nemen met de d-pion) 14..., Pe7 15. Dd2, c6 (bereidt d5 voor) 16. Tae1, d5 17. e5, g5! (niet verwacht, opeens blij ik problemen te krijgen met mijn centrumpionnen) 18. cxd5 (18. d4, dxc4 19.

Pas nadat hij met zijn meest onschuldige gezicht ook zijn Elo-rating heeft verklapt, wordt hij door het NS-personeel gespaard.

Na het vernemen van de andere uitslagen in onze groep blijken we op de vijfde plaats te staan: een mager begin.

fxg5, cxb3 20. gxh6, Lh8 21. axb3, Lxb3 lijkt mij goed voor zwart daar hij behalve enkele turbopionnen op de damesvleugel ook veld d5 onder controle heeft en wit heeft niet echt een koningsaanval) 18..., Pxd5 19. d4, Pxe3 20. Dxe3, gxf4 21. Pxf4, Pxf4 22. Dxf4, Tad8 23. Td1, De7 24. Kh1 (daar staat de witte koning relatief veiliger dan op h2) 24..., Db4 (ook 22..., Dg5 is een optie 23. h4, Dxf4 24. Txf4 gevolgd door 24. ..., c5! en zwart staat ietsje beter) 25. Td3, Kh7?! (een beetje onnodig, maar het is moeilijk te zien hoe zwart direkt voordeel kan krijgen, 25. ..., c5, lijkt sterk maar na 26. a3!, Dxb3 27. d5, Lxd5 (anders lopen de centrum-pionnen door) 28. Lxd5, Txd5 29. Txd5, Dxc3 staat wit een kwaliteit voor. Niet zo sterk is 25. d5, Dxf4 26. Txf4, Lxe5 27. Tfc4, b6 28. Te3, Lxc3 29. dxe6 en zwart kan de problemen oplossen door 29. ..., Ld4 30. Tg3+, Lg7 31. e7, Td1+ 32. Kh2, Te8 33. Te3, Td6 =) 26. Pe2 (ik wil het paard omspelen naar g3 of f4) 26. ..., Db5 27. Tfd1, Ld5 28. Pg3, Lxg2+ 29. Kxg2, Dd5+ 30. Kh2, Tde8? (een cruciaal moment, zwart bereidt een tijdelijk offer op e5 voor, 30..., De6! ziet er kansrijker uit 31. ..., c5 dreigt en wit kan niet ongestraft de druk op f5 opvoeren omdat 31. Tf1 of 31. Tf3 beiden falen op 31. ..., Lxe5. 31. Ph5 lijkt de aangewezen zet, maar na 31. ..., Lh8 zie ik niet hoe wit c5 kan verhinderen) 31. Pxf5 (ik kan nu nemen want ik had gezien dat ik na de komende combinatie van zwart een gunstig eindspel zou krijgen, met een dominant paard op f5) 31. ..., Txe5 (31. ..., c5 32. Tg1! en zwart heeft onoplosbare problemen op g7 en h6) 32. dxe5, Lxe5 33. Txd5, Lxf4+ 34. Kg2, cxd5 35. Txd5, Tf7 36. Kf3, Lg5 37. Ke4, (de op-

mars van de witte koning richting damevleugel is niet meer te stoppen, zwart kan alleen maar afwachten) 37. ..., Lc1 38. h4! (gaat zwart verder vastzetten) 38. ..., b6 39. h5, Lg5 40. Ke5, Tc7 41. Ke6, Tc6+ 42. Td6, Txd6+ 43. Kxd6 (en nu is te zien dat de zwarte koning 3 zetten nodig heeft om weer aan het spel deel te nemen, dat dit er 1 te veel is zal later blijken) 43. ..., Ld2 44. Kc6, Kg8 45. Kb7, Kf7 46. Kxa7, Kf6 47. Pxb6!

Analyse

Hajo Jolles

C. v/d Meie - H. Jolles

1. e4, e6 2. d4, d5 3. Pc3, Lb4 4. e5, c5 5. Ld2, Pe7 6. Pb5, Ld2:+ 7. Dd2:, 0-0 8. f4, a6 9. Pd6, cd4: 10. Pf3, Pbc6 11. Ld3, f6 12. Pc8:, Tc8: 13. 0-0, fe5: 14. fe5:, h6 15. g4, Tf7!?

(de pointe, zwart kan nu na 47. ..., Lx8. Kxb6 de witte pionnen meer tegenhouden daar de koning eerst de h-pion moet gaan verschalken) 47. ..., b5 48. Kb6? (48. Ka6 is nauwkeuriger, de witte koning dient op een wit veld te blijven) 48. ..., b4 49. Pg4+, Kf5 50. Pf2 (oei! na deze zet schrok ik even (en met mij Errit ook natuurlijk!) want na het loslaten van het stuk zag ik ineens de diagonaal schaak met Le3, maar na enkele versnelde hartslagen beseftte ik dat het geen verschil maakte of zwart nou neemt op h6 of f2, met de schrik vrij zullen we maar zeggen!) 50. ..., Le3+ 51. Kb5, Lxf2 52. Kxb4, Kg5 53. Kb5, Kxh5 54. b4, Kg5 55. a4, Kf5 56. Kc6, Ke6 (op 56. ..., Le1 volgt 57. a5 en na 57. ..., Lxb4 58. a6 kan zwart de promotie niet meer verhinderen) 57. a5, Ke7 58. b5, Kd8 59. Kb7! (de zwarte koning blijft afgesneden, zwart kan nu de promotie niet meer tegenhouden) 1-0. En door mijn overwinning en natuurlijk ook die van Hajo (Chapeau!) wonnen we ternauwernood met 4,5 tegen 3,5.

Een wachtzet met de bedoeling om wit tot 16. g5 te verleiden. Na 16. ..., Tf3: 17. Tf3:, Pe5: 18. ..., Pd3: en 19. ..., Pf5 heeft zwart ruime compensatie voor de kwaliteit. Degelijker is misschien toch 15. ..., De8, om na 16. g5, Pf5 17. gh6:, Dg6+ en 18. ..., Dh6: bij de hand te hebben. 16. Tae1, Df8 17. Dg2, g5 18. h4, Dg7 19. hg5:, hg5: 20. Dh3, Tcf8 21. Kg2, Tf3:? Paniek, omdat ik hier dacht dat het geplande 21. ..., Pg6 niet ging vanwege 22. Pg5:, Tf1:+ (22. ..., Pf4 23. Tf4:, Tf4: 24. Lh7+) 23. Tf1:, Pf4 24. Tf4:, Tf4: 25. Lh7+, Kf8 26. Pe6+: Echter: 22. Peg5, Tf1:+ 23. Tf1:, Tf1:+ 24. Kf1:, Pf4 25. Dh4, Pe5: en zwart staat heel goed. 22. Tf3:, Tf3: 23. Df3:, Pe5: 24. De2, P7c6 25. Th1 Vanaf hier speelt wit aarzelend en zonder plan. 25. c3! om de damevleugel te openen en wit staat beter. 25. ..., Df6 26. Tf1, Dg7 27. a3, Pd8 28. Th1, Pdf7 29. Kg3, Df6 30. Tf1? Dit verliest een pion en de partij. 30. Df1 moest, waarna de

stelling ongeveer in evenwicht is. 30. ..., Dh6 31. Dh2, Dh2:+ 32. Kh2:, Pg4:+ 33. Kg3, Pe3 34. Te1 Met de bedoeling 35. c3. 34. Tf6, e5 35. Tb6, e4 gaat niet voor wit. 34. ..., Pe5 35. Lf1, Kf7 36. Ld3 36. c3, Pf5+ 37. Kg2, Kf6 36. ..., Kf6 37. Th1, Pf5? 37. ..., P5c4! 38. Lf5:, Kf5: 39. Tf1+ 39. Th7, Pc4 40. Tb7:, Pe3 41. Tc7, e5 42. b4, e4 43. Kf2, g4 44. a4,

g3+ 45. Kg3:, d3 en zwart wint. 39. ..., Ke4 40. Te1+, Kf5 41. Tf1+, Kg6 42. Td1, Pc6 43. Kg4, e5 44. Tf1, Pe7 45. b4, e4 46. b5 Als wit niets doet komt het paard via g8, h6 en f5 naar e3. 46. ..., ab5: 47. Tb1, Pf5 48. Tb5:, Pe3+ 49. Kg3, d3 50. cd3:, ed3: 51. Kf2 51. Tb2, d2 52. Td2:, Pf1+ 51. ..., d2 0-1

HET TWEEDE

gesproken, een lossamenhangend zootje leek het. De rest had op station Leiden op ons gewacht aan de ene kant van het station terwijl wij aan de andere kant in de taxi waren gestapt.

Gelukkig was een ander bezoekend team er ook nog niet zodat het begin van de wedstrijd nog even werd uitgesteld. Twintig minuten na het officiële begin van de wedstrijd werden de klokken aangezet en vijf minuten later kwamen de resterende zes teamleden doodgemoedereerd aan gelo-

pen. Allemaal snel achter het bord, waar invaller André Bach zijn debuut in de KNSB-competitie helaas lardeerde met het verlies van een stuk. Hoewel hij nog wel een uur of drie doorploeterde en door een aanval leuke kansen schepte, was de nul niet te vermijden. Over de rest zal ik kort zijn. Een stevige remise van ons nieuwe bord 1, Alejandro, de remise van Michiel die elders is te vinden, een wat schuiverige winst van Robert, een verlies na het missen van een vrij duidelijke goede voortzetting van Pieter, een winst na een mooie aanval van Elwin, een positionele schuifwinst van mijzelf en een verlies voor de ook al debuterende Jeanet, die in een goede stelling de mist in ging.

Toch gaan we voor het kampioenschap. Ik zelf denk maar aan de laatste keer dat Caissa II kampioen werd in de 3de klasse van de KNSB. Toen begon het team met drie gelijke spelen, en een verlies, waarna het kampioenschap vlekkeloos werd binnen gehaald met de ruime

LSG 4	1917 - Caissa 2	1994 4 - 4
M. Wubben	1921 - A. de Diego	2167 ½ - ½
J. v/d Linden	2007 - M. Pos	2008 ½ - ½
J. Borek	1958 - R. Kikkert	2099 0 - 1
W. v/d Pol	1990 - P. Melford	2018 1 - 0
J. de Wit	1868 - E. Osterwald	1935 0 - 1
J.M. v/d Weijer	1895 - J. van Steenis	2105 0 - 1
W.M. Vlasveld	1867 - A. Bach	1822 1 - 0
W. Evenhuis	1831 - J. Mulder-Hoving	1800 1 - 0

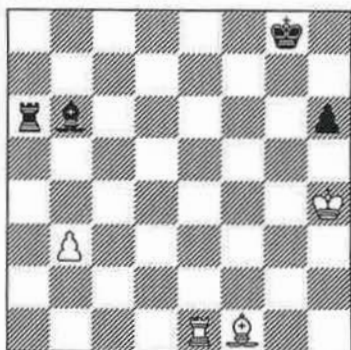
Joost van Steenis

Enigszins teleurstellend, daarom maar een kort bericht, hoewel men elders de beslissende partij van Michiel Pos zal vinden, die nog een uur in een vrijwel lege zaal heeft geploeterd om toch de winst voor het team binnen te halen. De reis ging al met de nodige moeilijkheden gepaard. Een van de teamleden kwam net voor tijd het station binnenlopen, een ander was een minuut te laat. Zes mensen gingen dus op weg naar Leiden, waarvan drie van station RAI, een van station Lelylaan en twee van het Centraal Station. Ik als captain nam dus met het achtste teamlid de volgende trein die tien minuten te laat was zodat we vijf minuten voor het begin van de wedstrijd op het station Leiden stonden. Dus maar een taxi genomen en we waren inderdaad redelijk op tijd in de speelzaal waar de rest van het team nog niet aanwezig was! Over team

voorsprong van anderhalve bordpunt op de nummer twee. En bovendien - mochten we geen kampioen worden, de nummer twee promoveert dit jaar ook. Kansen genoeg dus.

Da Piero's schaakprobleem

Wit speelt en wint.

Weet u de oplossing?

Ga dan naar Italiaans specialiteiten restaurant Da Piero in de Van Woustraat. Meldt uw goede oplossing en u krijgt na de maaltijd een gratis drankje bij de koffie.

Da Piero: Diverse dagmenu's, 46 zitplaatsen, keuken 7 dagen per week open van 17.00 - 22.30 uur, Van Woustraat 69, (020) 664 74 29.

Knock-Out Cup

Joost van Steenis

Op de afgelopen ledenvergadering heb ik voorgesteld om een oude traditie op Caissa (de vroegere Grünbauer-cup) weer te herstellen. Hierbij het begin, de kosten en de regels. Het enthousiasme moet van de leden komen. Regel 9, 10 en 11 gaat over prijzen. Ik weet niet in hoeverre er in de kas van Caissa genoeg geld zit om voor prijzengeld te kunnen zorgen maar gezien de laatste begroting heb ik daar een hard hoofd in. Ik stel dus voor dat elke deelnemer een bedrag van een rijksdaalder betaalt (mag ook meer zijn) waarbij de som van deze bedragen zal worden omgezet in prijzen. Als een van de leden deze cup overigens wil sponsoren houdt schrijver dezes de kas echter van harte open.

Inschrijvingen op de club - liefst direct aan mij wegens de betaling - of desnoods per telefoon (6646800) of e-mail (steenisiv@xs4all.nl). Er komt een inschrijvingslijst op de club te hangen.

Iedereen weet wat een K.O.-toernooi is, je begint met 32 deelnemers, de verliezers vallen af, we hebben er nog 16, de helft verliest, resteren 8 enzovoorts.

De regels zijn als volgt (en die staan open voor elke verandering die redelijk is en die aan mij wordt voorgesteld):

Ik wijs hierbij in het bijzonder op regel 8 die ingevoerd is om de zwakkere spelers een betere kans te geven om naar de volgende ronde over te gaan. Iemand met een ELO die lager is dan 1600 hoeft tegen iemand met een ELO van 2000 slechts een half punt te scoren om door te gaan naar de volgende ronde.

Ik wijs ook op regel 2 waardoor het mogelijk is dat de twee sterkste spelers elkaar al in de eerste ronde ontmoeten (en dus de zwakke-

ren een grotere kans hebben tot de finale door te dringen).

1. Van deze regels mag worden afgeweken als beide tegenstanders volgens andere regels willen spelen.

2. De deelnemers krijgen een nummer dat bepaald wordt door loting.

3. De eerste ronde speelt 1 tegen 2, 3 tegen 4 enz.

De tweede ronde speelt de winnaar van 1-2 tegen de winnaar van 3-4 enz.

4. Elke minimatch bestaat uit twee partijen, waarbij de ene keer de een en de andere keer de andere tegenstander wit heeft, tenzij de speler met de laagste ELO slechts één partij wil spelen. In dat geval wordt om de kleur geloot.

Bij gelijke stand (na een of twee partijen) worden steeds twee partijen met een kwartier bedenktijd gespeeld tot er een uitslag bekend is.

5. De match moet in het algemeen binnen een maand na bekendmaking van de loting worden gespeeld. Als een minimatch niet gespeeld is kan de wedstrijdleider de uitslag door loting bepalen. De bekendmaking van de tegenstanders en de uiterste speeldata van een ronde geschiedt op de clubavonden van Caissa.

6. De partijen worden bij voorkeur niet op een Caissa-avond gespeeld - maar bijvoorbeeld thuis bij een van de tegenstanders, in een schaakcafé of elders.

7. Het speeltempo bedraagt 40 zetten in 1.45 uur waarna men een kwartier heeft om de partij versneld te beëindigen. Men kan natuurlijk ook besluiten om bijvoorbeeld twee partijen met elk een uur bedenktijd te spelen.

8. In geval er twee partijen worden gespeeld geldt de volgende uitslag:

a. De laagste ELO van de twee tegenstanders bedraagt meer dan 90 % van de hoogste ELO. De normale uitslag geldt zodat de tegenstander die de minimatch met 1½ -½ of 2 - 0 wint

door gaat naar de volgende ronde.

b. De laagste ELO bedraagt minder dan 90% van de hoogste ELO, maar is meer dan 80% van de hoogste ELO.

De laagste ELO gaat door naar de volgende ronde bij winst van de minimatch maar ook als de uitslag 1 - 1 is.

c. De laagste ELO bedraagt minder dan 80% van de hoogste ELO. De laagste ELO gaat door naar de volgende ronde als zij of hij ½ punt of meer haalt uit twee partijen. De hoogste ELO moet in dit geval dus met 2 - 0 winnen om door te gaan.

d. Als ELO geldt het getal dat gebruikt wordt

in de wintercompetitie van Caissa.

9. Elke ronde zal er een prijs worden uitgereikt voor de meest spectaculaire partij die in Caissanieuws gepubliceerd zal worden. Deze prijs kan gedeeld worden door beide spelers maar ook de verliezer kan de prijs winnen als het spektakel door hem of haar gemaakt is.

10. De finalisten krijgen beiden een prijs.

11. Prijzen zijn in natura.

12. De wedstrijdleader beslist in alle gevallen dat dit reglement niet voldoende is.

13. Het eerste jaar is Joost van Steenis de wedstrijdleader.

SCHAKEN EN DENKEN

Joost van Steenis

Een partij die ik op 2-7-97 speelde in de 5e ronde van een toernooi in Bischwiller (Fr.) tegen A. Gorbатов, MI, 2420

1. c4 e5 2. g3

Dit deed ik vrij automatisch en zwarts volgende zet is vrij slap.

2. ... d6 3. Lg2 f5

Hier heb ik gedacht dat ik actief moest gaan spelen en dus deed ik d4, een zet die ik normaal (?) niet zo gauw doe. Wel even gedacht aan cd4 om na Dd4 Pc6 mijn dame naar e3 terug te trekken (!?).

4. d4 e4

Nu kwam al Pd5 (uitgevoerd op zet 7) in mijn gedachten op.

5. Ph3 Pf6 6. Pc3 Le7 7. Pd5 0-0 8. 0-0 Pd5 9. cd5 g5

Ik vond dat ik hier redelijke compensatie had voor mijn dubbelpion. Ik bezit een open e-lijn en een halfopen c-lijn. Er is druk mogelijk op c7 waar ik in de partij overigens geen gebruik van maak maar wel aan gedacht heb toen ik in een vroeg stadium overwoog mijn

paard naar b5 te spelen. In de algemene beschouwing van de stelling heb ik daar nu al aan gedacht hoewel het paard op h3 nu nog kreupel op stal staat. Maar ik moet toch f3 doen en daarna is een later f4 nodig om d5 te dekken en een eventueel c6 tegen te houden. In de tussentijd krijg ik via Pf2 het veld e4 onder controle. Een aanwezige grootmeester merkte later op dat Pd5 toch geen goed plan was als zwart zich snel door middel van c6 bevrijdt. Dat had ik wel gezien maar dus niet goed ingeschat.

10. f3 ef3 11. ef3 h6 12. Dd3

Dit vond ik een leuke en goede zet omdat de dame naar f5 kijkt, de torens verbonden worden, ik d4 blijf dekken en mijn loper naar d2 en eventueel naar c3 kan gaan. Ik heb niet gedacht aan het latere Pf2-d3-e5 want mijn dame staat dan in de weg, maar wel gekeken naar een ander paardmanoeuvre, nl Pf2-d1-c3-b5 met aanval op c7.

Lf6 13. Ld2 Lg7 14. Tac1 Pd7 15. f4 g4 16. Pf2 a5

Deze zet begreep ik niet maar ik heb wel gekeken naar de aanval die ontstond als zwart La6 speelt (Dd3 en Tf1 staan op een witte diagonale lijn) hoewel er nu nog een pion op b7 staat en een aanval nog niet mogelijk is. Zie hiervoor mijn opmerking bij zet 28 van zwart. Ik heb echter niet gekeken naar de mo-

gelijkheid dat zwart zijn loper via a6 (zie zet 24) en d3 naar e4 kon brengen om zo de e-lijn af te sluiten.

17. Tfe1 Tf7 18. b3 Pf8 19. Lc3

Hier blij ik ook niet goed nagedacht te hebben. Het lijkt er namelijk op dat ik beter eerst b3 en Lb2 had kunnen spelen en dus een tempo had gewonnen. Dit heb ik niet beschouwd maar het is ook niet goed omdat dan de loper op b2 ongedekt staat zodat zwart c5 kan spelen. Nu verspert de loper op c3 de weg naar c7. Ik heb hier wel b4 overwogen maar ik weet niet meer waarom ik het verworpen heb.

19. ... b6 20. Te3 Te7 21. Tce1 Te3 22. Te3

De3 beviel me niet vanwege een mogelijk ruilen van de dames over de e-lijn hoewel ik dan toch nog wel iets beter sta. Ik had De3 al opgeschreven maar ik zag toen dat alle velden in het zwarte kamp (e8, e7, e6, e5) na Lf6 in handen van zwart zijn en wat doe ik dan op de e-lijn, bovendien had ik een vaag plan om Te6 te spelen hoewel ik niet zag hoe ik de druk daarna kon verhogen als zwart niet nam op e6. Overigens is het plan om iets via de c-lijn te doen geheel en onbewust verdwenen. Door de zet b6 is overigens wel de mogelijkheid van zwart om ooit c6 te doen vrijwel tot nul gedaald.

22. ... h5 23. h4 Dd7 24. De2

Inderdaad dat was nog een overweging, de toren moet voor de dame op een open lijn!

24. ... La6 25. De1 Lf6 26. Pd3 Tb8

Dit was een raadselachtige zet, wellicht wilde zwart zijn toren uit de loperlijn (g2-a8) halen en wellicht wilde hij eens b5 doen. Na Ld3 ontstaat er een remiseachtige stelling waarbij ik toch wel iets beter sta. Gorbатов ging er inderdaad ook niet op in! Pd3 deed ik pas na tien minuten nadenken, maar wat moet ik anders. Daarna weer tien minuten nadenken en toen het paardoffer wegens de verbonden centrumpionnen, de vrijpion, ondersteund door de batterij op e1-e3, zodat de pion al dreigt door te lopen (e6, e7, e8D) de sterke

loper op c3 en de diagonaal a1-h8 waar ik misschien gebruik van kan maken.

Maar ik had het nodige niet gezien. Na de5, de5 (en wat is fe5, daar heb ik niet naar gekeken!) veronderstelde ik - en dat zat in mijn tien minuten denken - dat zwart met zijn loper naar g7 of h8 zou gaan. De aanval op f5 via e6, de zwartveldige loper ruilen en dan Te5 of via Db1 met de dreiging e6 (of eerst e6) zag er goed uit. Maar totaal niet gezien was zwarts andere antwoord (zie zet 28).

27. Pe5

Het idee van het paardoffer (zet 27) kwam pas enige zetten voordat ik het uitvoerde bij mij op. Gorbатов beweerde dat hij de mogelijkheid al gezien had rond zet 15. Is dit patroonherkenning? Als ik toen de zet ook gezien had had ik het offer beter kunnen voorbereiden en overdenken bijvoorbeeld door Lb2, Dc3, Kh2 enz. Maar mijn onderzoek naar het nut van het paard op h3 is niet verder gegaan dan de transfer van het paard naar b5 en het veld e5 is toen niet in mijn gedachten geweest.

27. ... de5 28. de5 Le7

Nu dreigt er plotseling Lc5-e3-g1. Als ik dat van te voren gezien had dan had ik eerst Kh2 gespeeld voordat ik met Pe5 op de proppen kwam. Dit is een typische fout. Er stond voor het paardoffer nog een pion op d6 dus (!!) de loper kon helemaal niet naar c5! Maar ik had er in mijn achterhoofd wel op moeten letten

dat Te3 en Kg1 op een diagonale zwarte lijn staan en omdat zwart een zwartveldige loper heeft Als ik het gezien had dan had ik nog beter moeten kijken want mijn offer was gewoon prima.

29. e6

Toch maar na 8 minuten nadenken. De volgende zet van zwart (De8) is gedwongen maar let even op de volgende zettenreeks: 29. ... Db5 30. Lb2 Lc5 31. Dc3 Le3 32. Kh2 en zwart kan het mat niet meer verhinderen (na Pe6 verliest zwart groot materiaal). Hoe krachtig is de diagonaal en hoe weinig maak ik er gebruik van!

29. ... De8 30. Te5 Ld3

Deze zet had ik natuurlijk niet gezien en ik weet niet wat mij bezielde om niet meer te denken aan mijn diagonaal, een van de redenen om het paard te offeren op e5. Het is uit! 31. Dd2?

Zo natuurlijk niet maar wel door Tf5, dreigt De5 en mat! Toch te vlug gespeeld en alleen maar gekeken hoe ik de dreigende ruil op e4 zo gunstig mogelijk kon maken. De rest is onbelangrijk.

31. ... Lb1 32. Db2

Hier was Tf5 gevolgd door Dd4 wegens Pe6 niet meer winnend, maar ik heb er niet naar gekeken, ik was al te ver van de winnende weg afgedwaald.

33. ... Le4 33. Le4 fe4 34. f5 Ph7 35. Te4 Df8 36. f6 Lf6 37. e7 Le7 38. Tf4 Dh6 39. De2 Lc5 40. Kg2 Tf8 41. De5 Tf4 42. gf4 Ld6 43. Dh8 Kf7 44. f5 Lf8 45. De5 Dd6 (0-1)

Conclusie: Ik moet beter op de werking van de stukken letten en zeker op die van de tegenstander - waar gaan die stukken eventueel heen? Toch is het vreemd dat ik Le7 niet heb gezien. Zou het komen dat ik zo intensief bewust heb gedacht aan de - in mijn ogen normalere zetten Lg7 en Lh8 - dat ik helemaal 'vergeten' ben om ook nog naar de andere mogelijkheden te kijken? Ik maak bij

denken en bij schaakdenken in het bijzonder een onderscheid tussen bewust en onbewust denken. Het eerste is het rekenen en het inschatten of zetten die 'zo maar' in je hoofd opkomen goed zijn. Het tweede is het mijmeren over een stelling. Je zit niet bewust aan zetten te denken maar je geeft je onbewuste opdracht om alles eens na te lopen. Vaak komen er dan zetten naar voren die je dan weer bewust moet gaan controleren of ze goed zijn. Blijkt dan dat de mogelijkheid die door het onbewuste wordt aangedragen niet goed is, dan stuurt het bewuste deel van de hersenen de stelling weer terug met nieuwe kennis-elementen en de opdracht om een andere oplossing te vinden. Misschien zal ik nog eens wat schrijven over de fuzzylogica die naar mijn mening door de hersenen gebruikt wordt en die in tegenstelling staat tot de discrete logica die in computers gebruikt wordt. Ons brein is geen computer!

Maar men moet wel aan je hersenen de gelegenheid geven om te communiceren tussen het bewuste en het onbewuste deel door bewust kennis en stellingsoordelen van het bewuste terug te sturen naar het onbewuste. Dat ontbreekt er bij mij nog wel eens aan. Ik denk dat men door de zichtbare kenniselementen (dus bijvoorbeeld T en K staan op één diagonale lijn, pion d6 verdwijnt na slaan op e5, etc.) bewust door te geven aan het onbewuste denken dit onbewuste denken kan activeren om ook deze elementen in de beschouwingen op te nemen. Omdat ik daar te vluchtig ben is dat waarschijnlijk de reden dat ik na 30. ... Ld3 mijn eigen plan in verband met de werking van dame en loper via de diagonaal a1-h8, die juist door de zwarte zwartveldige loper verlaten was en dus verzwakt was, 'vergeten' ben. Het plan was door de wat onverwachte zwarte verdedigingszetten (28. ... Le7 en 30. ... Ld3) iets dieper naar het onbewuste geschoven. Ik had het daar weer vandaan moeten halen. Onbegrijpelijk in zo'n partij waarin ik vind dat ik niet slecht gespeeld heb.

HET D IRDE

Amersfoort 2	1823 - Caissa 3	1873	4½ - 3½
F. van Gorp	1894 - A. v/d Woestijne	1954	1 - 0
E. Schuit	1824 - J. Selier	1904	0 - 1
R. van Nieuwenhuizen	1850 - K. Sterrenburg	1973	½ - ½
U. Aydin	1696 - P.C. Allaart	1902	½ - ½
G. Radovanovic	- Th.F. Weijers	1780	1 - 0
H.F. van Doorn	1887 - P. Ruhe	1820	1 - 0
D.R. Flohr	1834 - J.P. Dekker	1794	½ - ½
A. van Ark	1777 - M. Niewehuis	1857	0 - 1

Caissa op de derde plaats!

Joost van Steenis

Door computers kan men soms een verrassende kijk krijgen op zaken. Iemand heeft de moeite genomen om wat te rekenen met de nieuwste ratinglijst waar 9148 schakers op genoteerd zijn. Ik zelf sta op plaats 505 en ben het laatste half jaar honderden plaatsen gestegen maar ik vrees dat mijn stijging volgend jaar niet zo groot zal zijn. Nummer een is nog ver weg.

Iets meer dan 1000 mensen hebben een rating boven de 2000 en 5 mensen zijn onder de 1000 gezakt. Maar dat zijn wel mensen die genoteerd staan op de lijst want er zijn vele

georganiseerde schakers die nog geen rating hebben en de vele huisschakers zijn natuurlijk nergens te vinden. De gemiddelde rating van de genoteerde spelers blijkt in Nederland (en ook in de SGA) ongeveer 1700 te zijn. Caissa zit daar met gemiddeld 1759 iets boven.

Per club heeft iemand de som bepaald van de ratings van alle clubleden. Utrecht staat bovenaan met in totaal iets meer dan 200.000 ratingpunten op korte afstand gevolgd door Groningen. Maar dan komt verrassend Caissa met 177.634 punten boven SMB (Nijmegen), LSG (Leiden), DD (Den Haag), Rotterdam, Euwe (Amsterdam), HSG (Hilversum) en Tal (Amsterdam), dat 134.364 punten heeft. Ik wist wel dat Caissa tot de grotere en sterkere clubs in Nederland hoorde maar om te zien dat onze club op de derde plaats in ons land staat is toch leuk.

HET VIJFDE

Caissa 5 - Raadsheer 4 30-9-97
uitslag 5 - 3

Het middenrif

Leo Oomens

De onweerstaanbare aantrekkingskracht van de gambieten

Proef zo'n formulering op je tong: „Hij maakte met een fraai stukoffer een eind aan de partij.” Ik vond dat in een verslag van een partij van Kasparov in een van de eerste twee ronden van het Fontys-toernooi. Wat zou je dat niet graag over een van je eigen partijen kunnen zeggen.

Mooier nog is een stukoffer dat pas op lange termijn 'een einde maakt aan de partij'. Een beroemde partij van Aljechin bevatte een offercombinatie die pas 25 zetten later zijn pointe vond en winnend bleek.

Heerlijk, iets weggeven en juist daardoor winnen. Lange termijn offers zijn voor het eenvoudige voetvolk onder de schakers niet weggelegd. Daarvoor kunnen we niet goed genoeg rekenen, we zien de risico's onvoldoende, enzovoort. Een offer moet al heel overzichtelijk zijn, inslaan op h7, of op f7 bijvoorbeeld met lekker veel stukken in de buurt, om voor ons in aanmerking te komen. Maar toch: iets weggeven om daarvoor pas op lange termijn iets terug te zien, dat kunnen wij ook. Daarvoor zijn de gambietopeningen. Okee, het gaat maar om een pionnetje, maar toch.

Het aardige is dat we over het algemeen sip zitten te kijken wanneer we door onoplettendheid een van onze zo vitale centurpionnen verliezen. Maar de zwartspeler die in het

Spaans zijn d-pion weggeeft, heeft de glorie van het Marshallgambiet om zich heen. Hoe aantrekkelijk gambieten zijn blijkt alleen al daaruit dat er toernooien kunnen worden georganiseerd waarin de spelers zich verplichten om op een gambiet in te gaan. Het Groningse Göringgambiettoernooi is daarvan een mooi voorbeeld. Over dit gambiet heeft in De Volkskrant in de rubriek van Gert Ligterink voldoende gestaan, om er hier over te mogen zwijgen.

Ik kom nog eens terug op het door mij met de naam Winckelmann-gambiet aangeduide systeem in het Frans. Ook dat gambiet is regelmatig thema voor toernooien, georganiseerd door de heer Winckelmann naar wie ik het maar genoemd heb. Een jaar geleden vond ik dat dit een slecht gambiet was, omdat de zwartspeler niet gedwongen was het aan te nemen, en bovendien goed spel krijgt wanneer hij het niet aanneemt.

Daarop is misschien een nuancering nodig. Het gambiet gaat zo: **1. e4, e6 2. d4, d5 3. Pc3, Lb4 4. a3** (dit is al de inleiding tot het gambiet, de pion op e4 blijft ongedekt), **Lc3: 5. bc3:, de4:** (daar dus) **6. f3 ...** Pas door deze laatste zet krijgt het gambiet voor wit zin, tenminste wanneer zwart doorslaat met **6. ..., ef3:**.

Ik geef even een klein partijtje. Thomas Winckelmann met wit tegen een zekere Lüddecke in een correspondentiepartij uit 1992. Ik zeg het er allemaal maar bij opdat U weet dat het echt allemaal waar is.

Winckelmann vervolgt met **7. Pf3:** en volgens hem staat zwart hier al verloren. Het vervolg geef ik zonder commentaar, omdat het me eigenlijk om iets anders te doen is.

7. ..., Pf6 8. Ld3, 0-0 9. 0-0, c5 10. Lg5, h6 11. De1 (toch nog even: over deze zet was Winckelmann zo tevreden dat hij er twee uitroepetekens bij geeft), **..., hg5: 12. Pg5:, Te8 13. Dh4, Pbd7 14. Lh7+, Kf8 15. Lg6!, Ke7 16. Pf7, Db6 17. Pg5, Tf8 18. Tae1, cd4: 19. Te6:+** en zwart gaf op omdat hij zijn dame

verliest en mat gaat.

Dat is wel genieten.

Voor de goede orde: Winckelmann beloofde zwarts 6de zet met een vraagteken. De vraag is dus of zijn gambiet ook de moeite waard is wanneer zwart niet op f3 wil slaan. Ik ben ervan overtuigd dat dat niet het geval is. Maar nu de nuancering.

Op een rommelmarkt kwam ik een boekje tegen over het zgn Aljechingambiet. Dat loopt iets anders dan dat van Winckelmann, maar het lijkt er toch veel op. En als Aljechin er zijn naam aan kon verlenen, dan moet dat gambiet toch het overwegen waard zijn. Aljechin won er een beroemde partij mee tegen Nimzowitz. In 19 zetten. Daar. Het gambiet is echter uit de mode geraakt toen voor wit de voordelen zichtbaar werden van **4. e5**.

De openingszetten zijn: **1.e4, e6 2. d4, d5 3. Pc3, Lb4** en nu: **4. Pge2** en wit laat hiermee dus weer zijn e-pion ongedekt. Na **4. ..., de4:** is zwart echter wel gedwongen tot grote concessies om die pion ook te houden. Bijvoorbeeld: **5. a3, Lc3: 6. Pc3:** en wat nu?

Zwart heeft twee opties. Ofwel hij probeert de dubbele e-pion te houden, of hij ziet daarvan af. In het eerste geval speelt hij **6. ..., f5** (wat anders?) en in het laatste geval ontwikkelt hij zijn stukken, bijvoorbeeld met **6. ..., Le7**, zodat wit de pion terug kan slaan met **7. Pe4:**. Het zal wel niemand verwonderen dat die laatste mogelijkheid de hoofdlijn is geworden.

Overigens heeft zwart in dit gambiet ook nog de mogelijkheid het helemaal te weigeren: hij hoeft niet te slaan met **4. ..., de4:** Hij kan ook kiezen voor de ontwikkeling van een stuk met bijvoorbeeld **4. ..., Pf6**. Vervolgt wit dan met **5. Lg5** dan komt er een stelling op het bord die thuishoort in de MacCutcheonvariant.

Ik zou graag dat partijtje van Aljechin tegen Nimzowitz hierbij geven, maar mijn bron, een zekere A.C. Dempsey geeft liever allemaal varianten in naoorlogse partijen. In het moeilijke leesbare boekje - typewerk op een slechte machine - valt het me niet mee om de weg te vinden in het woud van vertakkingen. Misschien dat dat partijtje ergens in het struweel verscholen staat, maar ik kan het niet zomaar vinden.

De door Dempsey gegeven varianten en partijen laten wel een ruime positieve score voor wit zien. Maar wit heeft daar dikwijls toch lange partijen voor nodig. Zeker op clubniveau heeft zwart dus wel degelijk kansen in dit gambiet.

De pointe van mijn verhaal is: als het in het Aljechingambiet voordelig kan zijn voor wit om zijn e4-pion en prise te laten, geldt dat dan niet ook voor het Winckelmannsgambiet? Dan moet wit m.i. wel niet f3 spelen. Op zoek dus naar een versterking voor wit.

Ik gooi beide gambieten nu maar in de groep: is er iemand op de club die met een van beide gambieten wat ervaring heeft opgedaan? en hoe liep dat af? Moeten wij niet zelf eens een gambiettoernooitje organiseren?

